

Dr. Ranko Rajović: “Otrok naj ne bo središče sveta in družine. Otrok je del družine.”

Je mogoče imeti otroka preveč rad in v tej ljubezni izgubiti kompas ter otroku s svojo ljubeznijo storiti več škode kot koristi?

Dr. Ranko Rajović, specialist interne medicine in nevroendokrinolog ter eden najbolj iskanih strokovnjakov na področju razvoja učnih potencialov pri otrocih, je nedavno v oddaji za srbsko javno televizijo spregovoril o tem, kako mnogi starši kljub najboljšim namenom svojim otrokom škodujejo.

Pretirana zaščita

Tipičen primer so po Rajovićevih besedah starši, ki z žlico v rokah tekajo za svojim otrokom, ki noče jesti, in mu govorijo: “Daj no, samo eno. Za mamico.” Na nekem predavanju za starše je predlagal, da če otrok ne želi jesti ob treh, mu ni treba. Bo pač jedel ob sedmih, ko bo večerja. Nekateri starši so se oglasili, da so to špartanske metode. Rajović, ki je tudi predstojnik Katedre za nevroznanosti v izobraževanju na Pedagoški fakulteti v Kopru, pravi, da nikakor ne more razumeti, zakaj bi bilo preskakovanje obrokov špartanska metoda. Navsezadnje je to občasno tudi fizično zdravo. Seveda to ne pomeni, da moramo otrokove potrebe zanemarjati, ampak ravno nasprotno. Moramo se jih naučiti prepoznavati. Resnične potrebe.

Zavijanja v vato upočasnijo otrokov razvoj ali mu celo škoduje. Otrok, ki bi lahko že davno imel zdrav in urejen odnos do hrane, ga nima, ker se je staršem preveč smililo, da bi zmogli vzpostaviti neka normalna pravila. Kot lahko preberemo v knjigi Ranka Rajovića *IQ otroka-skrb staršev* je prav tako velika težava, da starši prevečkrat mislijo, da morajo povsem zapolniti otrokov čas. Da otrok ne sme biti sam in da se ne sme dolgočasiti. To začutijo kot njegov klic na pomoč, čeprav je dolgčas popolnoma normalno stanje in pomemben dejavnik razvoja. Ko se otrok spopade z dolgčasom, ga preganja, se v možganih sprožijo pomembni procesi, razvija se ustvarjalnost in številne sposobnosti.

“Kaj bo otrok, ki ne zna sam prenesti dolgčasa, delal čez 5 ali 10 let? Postal bo frustrirana oseba z mejo tolerance nič. Ta otrok mora vse dobiti takoj in zdaj, ne more čakati. Imam prijateljico, ki je svoji hčerki, ko ji je ta rekla, da ji je dolgčas, odgovorila »Kako to misliš dolgčas? Samo neumnim otrokom je dolgčas, ti pa nisi neumna.« Nato se je deklica obrnila in se šla igrati. Ko se otrok bori proti dolgčasu, razvija tako ustvarjalnost kot tudi logično razmišljanje. Starši delajo napako tudi če se stalno igrajo s svojim otrokom, saj niso starši otrokovi najboljši prijatelji. Starši so podpora in njihova naloga je pomagati otroku, da bo samostojen”, je Rajković povedal za portal Zadovoljna.hr.

Zavijanje v vato upočasnjuje otrokov razvoj ali mu celo škodi.

Zasipani z ljubeznijo

“Seveda otroci potrebujejo pozornost in ljubezen. Obstajajo celo slike možganov zanemarnjenih otrok. Predeli možganov niso povezani, prav zaradi pomanjkanja ljubezni. Toda to ne pomeni, da bo presežek ljubezni pomagal otrokom. Treba je iskati neko

ravnotežje. Darila so dober primer te 'prevelike ljubezni'. Ko smo bili otroci, je bilo znano, da se darila podarjajo za velike dogodke. Rojstni dan, božič. Vsi smo nestrpno čakali in odštevali dneve. Danes se ljubezen ves čas izraža z darili. In tako se otroci naučijo, da je TO ljubezen in da lahko dobijo, kar hočejo, kadar hočejo", poudarja Rajović.

Otroci bolj kot darila in materialne stvari potrebujejo igro. Zanje pa potrebujejo svobodo in čas. Starši velikokrat ne dovolijo nekaterih povsem običajnih otroških dejavnosti. Ena od teh je gotovo ta, da bo normalen otrok stekel do blatne luže in skušal po njej hoditi in skakati. Zato je boljša investicija v dobre škornje kot v igrače. Namesto da otroke oviramo, jim moramo zagotoviti varno okolje za raziskovanje, piše Rajović v svoji knjigi.

"Starši delajo napako če se stalno igrajo s svojim otrokom, saj oni niso otrokovi najboljši prijatelji. Starši so podpora in njihova naloga je pomagati otroku, da bo samostojen"

Slaba popotnica za življenje

Otroci, ki v svoji družini odraščajo v prepričanju, da imajo pravico do vsega, kar si želijo, to pozneje pričakujejo tudi od družbe in šole.

"In potem se soočijo s težavo, ker niso središče sveta tudi zunaj svojega doma. Nasvet za starše: Otrok naj ne bo središče sveta ali središče družine. Otrok je del družine. To je nekaj najbolj naravnega in tako je bilo vedno do te generacije. Otroci so imeli obveznosti, hodili so v kokošnjak po jajca, pazili so ovce na travniku. Danes mestni otrok skoraj nima nobenih obveznosti", poudari v oddaji Rajović.

Toda majhni otroci imajo radi obveznosti, a jih odrasli pogosto zadržujemo in jim rečemo: »Pusti to! Ne delaj tega!« ter jim tako onemogočamo razvoj in učenje po katerem otrok notranje hrepeni.